

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219204040
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4219204040.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., D. XXX/X, zast. advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s. r. o., Pohraničná 4, Komárno, IČO: 36 721 123, proti žalovaným: 1. A. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. F. E. G. XXX, zast. advokátska kancelária MHS Legal, s. r. o., Bratislava-Ružinov, Galvaniho 7/D, IČO: 36 866 687, 2. B. A., E., XX. XX. XXXX, bytom E. XXX, 3. KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zast. advokátska kancelária JUDr. Danuše Tichá s. r. o., Bratislava, Nám. Martina Benku 6, IČO: 52 058 310, o náhradu škody vo výške 1 554,92 eura s príslušenstvom, o odvolaniach žalovaných v 1. a 2. rade a žalovaného v 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 18. septembra 2023 č. k. 10C/56/2019-429 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi voči žalovaným v 1. až 3. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie žalovaným v 1. až 3. rade uložil povinnosť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 1 554,92 eura spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 1 554,92 eura od 24. 10. 2019 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v zaplatenom rozsahu povinnosť plnenia ostatných žalovaných. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má proti žalovaným v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami čl. 8, čl. 15 ods. 1, § 149, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2, § 153 ods. 1, § 154, § 186 ods. 2, § 215 ods. 1 CSP, § 420 ods. 1, 3, § 427 ods. 1, 2, § 442 ods. 1, § 795 ods. 1, § 797 ods. 1, 2, 4 Občianskeho zákonníka a uviedol, že mal nesporne preukázané, že vlastníkom vozidla zn. BMW X5, SPZ: C. (pred tým EČ: D.) bol žalobca (dátum prvej evidencie v SR 12. 12. 2018), a že žalovaný v 2. rade mal na vozidlo uzavretú u žalovaného v 3. rade poisťku č. 6600094183. Dňa 07. 12. 2018 bol spísaný záznam o nehode, kde boli uvedené viditeľné poškodenia: predná kapota, čelné sklo. Účastníkom nehody bol žalobca a žalovaný v 1. rade. Žalovaný v 2. rade oznámil dňa 23. 02. 2019 škodovú udalosť žalovanému v 3. rade tak, že spod kolesa mu odleteli drobné kamienky na ceste, čo sa nedalo ovplyvniť a na poškodenom aute bola „ďobka“ na čelnom skle. Podľa odborného vyjadrenia H. I. J. je z technického hľadiska možné, že poškodenie na vozidle vzniklo pri deklarovanom priebehu udalosti v uvedenom čase a výška skutočnej škody je 1 923,00 eur s DPH. Zo zápisu o poškodení vozidla vyplýva, že predné sklo tón je dielom na výmenu a opraviť je potrebné prednú kapotu a oba svetlomety. Z kalkulácie Dunauto DS, s. r. o. vyplýva, že celková čiastka na opravu je 1 865,90 eura s DPH.

1.2. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie, táto je v spore daná vo vzťahu ku každému žalovanému, napokon, jej existenciu v spore nespochybnil ani odvolací súd, pričom na tomto mieste súd iba dopĺňa argumentáciu Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí 1Obdo/26/2015 zo 16. februára 2016, ktorý uviedol, že zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorá je aj v tomto prípade daná na základe samotnej existencie kvalifikovanej škodovej udalosti majúcej svoj pôvod v prevádzke, však nevylučuje zodpovednosť vodiča dopravného prostriedku, ktorý spôsobil škodu pri tejto škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti podľa § 420 ods. 1 OZ. Pokiaľ ide o vzťah prevádzkovateľa a vodiča ako odlišných subjektov, ustanovenie § 427 a nasl. OZ upravujúce osobitnú zodpovednosť nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 OZ ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Poškodený tak môže uplatňovať právo na náhradu škody voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 OZ na základe objektívneho princípu rovnako ako voči vodičovi dopravného prostriedku podľa § 420 OZ na základe zodpovednosti založenej na prezumovanom zavinení. Žalovaný v 3. rade je pasívne vecne legitímovaný s poukazom na § 795 OZ. Základným predpokladom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu je existencia protiprávneho úkonu škodcu, ktorý spočíva v porušení právnej povinnosti, pričom nie je rozhodné, či porušenie právnej povinnosti vyplýva zo zmluvy alebo zo zákona. Porušením právnej povinnosti má zákon na mysli objektívne vzniknutý rozpor medzi tým, ako osoba skutočne konala (prípadne opomenula konať) a tým, ako konať mala, aby splnila povinnosti jej uložené právnym predpisom alebo inou právnou skutočnosťou. Dôkazné bremeno preukázania protiprávnosti úkonu spočíva na poškodenom - teda žalobcovi, keďže protiprávnosť zákon nepredpokladá. Druhou podmienkou je vznik škody. Škoda sa v právnom zmysle definuje ako peniazmi vyjadriteľná ujma na majetku poškodeného. Ide o ujmu na majetku ako dôsledok protiprávneho konania inej osoby (škodcu). Škoda ako majetková ujma, ktorú je možné vyjadriť v peňažnom ekvivalente, môže mať podobu skutočnej škody alebo ušlého zisku (§ 442 ods. 1 OZ) a predstavuje v zásade väčšinu vyčísliteľných majetkových ujím. Existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou je tretím nevyhnutným predpokladom zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom porušenia právnej povinnosti škodcu či právom kvalifikovanej udalosti, teda ak je jeho konanie a škoda vo vzájomnom vzťahu príčiny a následku, a teda ak je doložené, že nebyť protiprávneho úkonu (škodovej udalosti), ku škode by nedošlo. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikne; príčinou škody môže byť len tá okolnosť, bez existencie ktorej by škodový následok nevznikol. Vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musia byť poškodeným preukázané takisto ako porušenie právnej povinnosti. Štvrtou nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti za škodu je zavinenie škodcu, ktoré možno charakterizovať ako psychický vzťah škodcu k jeho vlastnému protiprávnemu úkonu, ako i ku škode ako následok tohto protiprávneho úkonu. Zavinenie je teda subjektívna kategória, je založené na prvku vedomia (predvídateľnosť vzniku škody) a prvku vôle (chcenie niečoho alebo uzrozumenie s určitým následkom určitého konania alebo opomenutia). Ak poškodený preukáže porušenie povinnosti zo strany škodcu, vznik škody a existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou, zavinenie škodcu sa predpokladá. To znamená, že dôkazné bremeno o tom, že škoda nevznikla zavineným konaním škodcu, spočíva na škodcovi, ktorý sa môže v zmysle § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti zbaviť (exkulповovať) preukázaním toho, že škodu nezavinil. Vyššie uvedené podmienky musia byť kumulatívne splnené. Z toho teda jednoznačne vyplýva, že ak čo i len jedna z vyššie uvedených podmienok nie je splnená, nemožno hovoriť o vzniku zodpovednosti za škodu.

1.3. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že vodič najskôr 07. 12. 2018 podpísal záznam o dopravnej nehode, v ktorom bolo uvedené, že došlo k poškodeniu prednej kapoty a čelného skla. Následne 03. 04. 2019, avšak už žalovaný v 2. rade, v dotazníku uviedol, že ide o vymyslenú nehodu, že na čelnom skle bolo 3 - 6 ďobiek, ale že sklo a kapota boli poškodené vplyvom času a vodič niesol štrk frakcie 4/8, ktorý nemohol spôsobiť poškodenie takého rozsahu. Zároveň žalovaný v 2. rade oznámil dňa 23. 02. 2019 škodovú udalosť žalovanému v 3. rade tak, že spod kola mu odleteli drobné kamienky na ceste, čo sa nedalo ovplyvniť a na poškodenom aute bola ďobka na čelnom skle. Z odborného vyjadrenia vyplýva, že je z technického hľadiska možné, že k poškodeniu na vozidle vznikli pri deklarovanom priebehu udalosti v uvedenom čase a výška skutočnej škody je 1 923,00 eur s DPH. Svedok A. B. K. výsluchom uviedol, že prezreli nákladné vozidlo a skutočne pri dverách ešte aj v tom čase padali drobné kamene, náklad sa sypal z toho auta, pričom toto videl aj vodič nákladného vozidla, ktorý pripustil, že z nich mohol mať žalobca poškodené auto, a preto mu uložili blokovú pokutu. Uviedol ďalej, že náklad vypadával pri dverkách v strede alebo na ľavej strane, kde bola asi medzera, náklad bol sypký a boli v ňom kamene. Na mieste videl, že náklad sa sype a bolo preto zrejme, že náklad nebol dobre zabezpečený, keďže materiál sa nemôže sypať. Z dokazovania tiež vyplýva, že žalobca poznal iba jedného z policajtov a

svedkov, a to J. L. M., ktorý tiež priznal, že sa so žalobcom poznajú a nie je preto zrejme, prečo by mal byť druhý svedok A. B. K. nedôveryhodný tak, ako to namietal žalovaný v 3. rade. Svedok J. L. M. vypovedal, že zistili, že z dodávky sa sypal štrk, bol nezabezpečený a vodič dostal blokovú pokutu. Poškodený uviedol, že sa mu tým poškodila kapota a vodič nákladiaku povedal, že sa to tak mohlo stať. Uviedol tiež, že keď nákladiak stál, nevšimol si, že by sa z auta niečo sypalo alebo padalo, ani si na zemi nevšimol pozostatky štrku, ale náklad presahoval bočnice a nebolo to rovnomerné. Svedok A. N., ktorý vykonal obhliadku vozidla vypovedal, že ak šlo o štrk s frakciou 4/8 sú rôzne faktory, či sa to mohlo stať ako rýchlosť a vzdialenosť. Svedkyňa C. B. uviedla, že ráno pred nehodou nebolo auto nijakým spôsobom poškodené, pričom autá kontrolovala každé ráno. S poukazom na uvedené súd konštatoval, že žalovaný v 1. rade sa jednoznačne a zavinene dopustil protiprávneho konania, čo potvrdzuje samotná bloková pokuta, ktorú na mieste dostal pre nedostatočné zabezpečenie nákladu, pričom z výsluchov svedkov - policajtov nevyplýva, že pokuta bola udelená výlučne preto, že nemal prekrytý náklad, ale z dôvodu, že jeho náklad vypadávaním a nedostatočným zabezpečením ohrozil ostatných účastníkov cestnej premávky a žalobcovi spôsobil škodu na vozidle, čo vodič na mieste priznal minimálne v rozsahu kapoty a čelného skla. To, že sa výpovede svedkov - policajtov rôznili svedok J. M. si podľa všetkého nesprávne pamätal, že náklad presahoval bočnice, možno pripísať dobe, ktorá od škodovej udalosti uplynula, pričom podľa názoru súdu dojem nevierohodnosti by mohli výpovede policajtov budiť skôr v prípade, ak by sa od seba ani v detailoch nelíšili. Súd mal ďalej obhliadkou vozidla za preukázané všetky škody vrátane svetlometov, ktoré na vozidle vznikli, pričom z výpovede svedka A. N., ako aj vychádzajúc z odborného vyjadrenia nebolo vylúčené, že tieto škody vznikli v priebehu nehodového deja tak, ako tvrdí žalobca. Tieto dôkazy podporuje aj výpoveď svedkyne C. B., ktorej vyjadrenia spochybnené neboli. Čo sa týka príčinnej súvislosti, podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. 06. 2010 sp. zn. 5 Cdo 126/2009 sa v právnej teórii vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi porušením právnej povinnosti a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmu a akou skutočnosťou tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Príčinná súvislosť musí byť daná, to však neznamená, že musí ísť o pradedpodobnostnú hodnotu nie nižšiu ako 100 %. Odborná právnická komunita pracuje dokonca s pojmom takzvanej „praktickej istoty“, pod ktorou sa skrýva „expertná epistemická pravdepodobnosť - ako presvedčenie sudcu, ktoré nie je spochybňované žiadnymi racionálnymi objektívnymi pochybnosťami (a na neracionálne a neobjektívne/subjektívne pochybnosti sa neprihliada), a je teda výsledkom „starostlivého uváženia“, ako „objektívna istota“. (O., M., Laclavíková, M. Štandardy pravdy a istoty v procesnom práve (právno-filozofické a právnohistorické pozadie problému), Vedecký odborný článok, Právnické listy 2/2022, s. 21). Z vykonaného dokazovania súdu vyplýva, že táto miera istoty príčinnej súvislosti daná je. Napokon k dosiaľ vykonaným dôkazom sa pridala aj výpoveď svedkyňa C. B., ktorá uviedla, že na predmetnom vozidle nebolo žiadne poškodenie a táto výpoveď spochybnená nebola. Súd samozrejme, nezakladá svoje rozhodnutie iba na výpovedi bývalej manželky žalobcu, ale na sume dôkazov, ktoré nielen v súhrne, ale niektoré aj iba jednotlivo (najmä priznanie viny vodiča na mieste a jeho podpis na zázname o dopravnej nehode, uložená bloková pokuta a výpovede zasahujúcich policajtov) preukazujú nárok žalobcu. S poukazom na vyššie uvedené preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote žalovaní v 1. a 2. rade odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a neodpovedal na podstatné argumenty žalovaných. Odvolanie odôvodnili ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. b) a f) CSP, teda, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vznik skutočnej škody. Žalobca nepreukázal opravu auta ani zaplatenie faktúry za jeho opravu. Predložil len kalkuláciu. Získané dôkazy nepreukazujú sypanie kamienkov z vozidla žalovaného v 2. rade, nepreukazujú ani vznik škody. Výpovede žalobcu a svedkov si odporujú v podstatných skutkových tvrdeniach. Žalobca neunesol v spore dôkazné bremeno. Uviedol, že súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s podstatným rozporom vo výpovedi svedka A. B. K. s výpoveďou J. L. M.. Z výpovedí daných svedkov nie je možné bez pochyb zistiť, či sa kamienky z nákladného auta sypali alebo nie. Žalovaný v 1. rade pritom v celom konaní tvrdí, že žiadne kamienky sypať sa z nákladného auta nevidel. V konaní sa nepreukázalo, že by mali padnúť na auto žalobcu z nákladného vozidla žalovaného v 2. rade. Sám žalovaný v 2. rade v dotazníku pre žalovaného v 3. rade uviedol, že kamienky mohli byť vyvrstvené spod kolies iných áut. Výpoveď svedka K. vzbudzuje pochybnosti o jeho dôveryhodnosti. Svedok K. uviedol na začiatku svojej výpovede, že vie, ktorá škodová udalosť je predmetom sporu. Popísať škodovú udalosť vedel pomerne presne. Jeho výpoveď sa javí ako vopred prichystaná. Pred jeho výsluchom mu musel niekto škodovú udalosť pripomenúť. Súd nemal na výpoveď svedka K. prihliadať. Žalovaní nevedia, z ktorej časti výsluchu svedkov má vyplývať uloženie pokuty aj pre ohrozenie ostatných účastníkov cestnej premávky a spôsobenie škody na vozidle. Pokuta bola uložená z dôvodu neprekrytia sypkého nákladu. Uvedenému zodpovedá aj uloženie blokovej pokuty podľa § 22 Zákona o priestupkoch za porušenie povinnosti stanovenej v § 51 ods. 2 Zákona o cestnej premávke. Pokuta bola udelená za porušenie Zákona o cestnej premávke ako všeobecne záväzného právneho predpisu o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Do úvahy preto prichádza len písmeno k) ustanovenia § 22 Zákona o cestnej premávke. Uviedli tiež, že tvrdenie súdu v bode 34 rozsudku nemá oporu v zistenom skutkovom stave ani v Zákone o priestupkoch a v Zákone o cestnej premávke. Súd sa vôbec nezaoberal argumentami žalovaných spochybňujúcimi výšku škody. Tiež sa nezaoberal argumentom, že žalobcovi žiadna škoda nevznikla. Žalobca nepredložil dôkaz o oprave vozidla ani o zaplatení za opravu vozidla. Súd sa nezaoberal ani nedôveryhodnosťou svedka M.. Odôvodnenie rozsudku nie je dostatočné. Z uvedených dôvodov navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný v 3. rade, odôvodniac ho ustanovením § 365 ods. 1 písm. b), teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. d), teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, písm. e), teda, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, písm. f), teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), teda rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému v 3. rade prizná nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a v odvolacom konaní v rozsahu 100%. Mal za to, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní pochybil a napadnutý rozsudok je v rozpore so zákonom, nakoľko nespĺňa zákonom požadované náležitosti na úplné, zrozumiteľné, presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie súdu. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok v plnom rozsahu tak, ako si ho žalobca uplatnil, pričom nezohľadnil a nevyhodnotil dôkaz, ktorý predložil žalovaný v 3. rade k vyjadreniu zo dňa 22. 06. 2021 – kalkulácia nákladov na opravu rozpočtom, kde bola na základe rozsahu zisteného poškodenia na motorovom vozidle žalobcu po tom, čo tvrdil, že mu bola škoda spôsobená žalovaným v 1. rade, vyčíslená škoda v sume 931,50 eura s DPH. V odôvodnení rozsudku pritom neuviedol, prečo neprihliadol k dôkazom založených žalovaným v 3. rade. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok bez ohľadu na tú skutočnosť, že nebolo preukázané, že škoda žalobcovi vznikla vo vecnej a časovej súvislosti medzi osobitnou povahou

prevádzky konkrétneho motorového vozidla ako príčinou a vznikom škody ako následkom. Taktiež nie je zrejmé, ako si súd ustálil, že žalobca má nárok na náhradu škody vo výške, ktorú mu súd priznal, pretože vznik škody v tejto výške žalobca nepreukázal. Žalobca žalovanému v 3. rade a ani počas konania nepredložil doklad, ktorý by jednoznačne preukázal, že sumu za opravu uhradil a v akej výške. Žalobca v konaní predložil iba kalkuláciu Dunauto DS, s. r. o., podľa ktorej predpokladané náklady na opravu sú 1 865,90 eura s DPH a odborné vyjadrenie H. I. J., podľa ktorého „je z technického hľadiska možné, že poškodenie na vozidle vzniklo pri deklarovanom priebehu udalostí v uvedenom čase“ a skutočná výška škody je 1 923 eur s DPH. Žalobca však svoj nárok vyčíslil na sumu 1 554,92 eura. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie mal niekoľko „odhadov“ možnej výšky škody, ale rozhodol tak, že priznal žalobcovi ním uplatnený nárok vo výške 1 554,92 eura bez toho, aby špecifikoval, z akých dôkazov vychádzal, že túto sumu žalobcovi priznal. V tomto prípade nielenže nebola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná časová a vecná príčinná súvislosť medzi osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla žalovaného v 2. rade a vznikom škody, ale navyše nebolo preukázané, v akej výške žalobcovi mala škoda vzniknúť. Súd neodstránil rozpory vo výpovediach a v odôvodnení rozsudku uviedol výpovede iba čiastočne tak, aby neboli tieto rozpory zrejmé. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, a to od 24. 10. 2019, pričom v odôvodnení rozsudku niet ani zmienka o tom, prečo a na základe akých dôkazov tak urobil. Súd prvej inštancie to uviedol iba vo výroku rozsudku a zrejme vychádzal iba zo žaloby, v ktorej je uvedené, že žalobca navrhuje, aby mu súd priznal aj úroky z omeškania od 24. 10. 2019 do zaplatenia, nakoľko výzvy na plnenie zaslané žalovanému v 3. rade dňa 18. 10. 2019, ktoré priložil k žalobe, žalovaný v 3. rade prevzal dňa 23. 10. 2019. Túto skutočnosť však nepodložil žiadnym dôkazom, a teda nepreukázal. Navyše, žalovaný v 3. rade je presvedčený, že podľa ust. § 11 ods. 6, 7, 8 zák. č. 381/2001 Z. z. je nárok na úrok z omeškania u poisťovateľa viazaný na nesplnenie jeho povinnosti uloženej mu v súvislosti so šetrením poisťnej udalosti na základe oznámenia poškodeného. Podľa § 11 ods. 8 zák. ZoPZP platí, že až keď poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že v prípade peňažného plnenia zo strany poisťovateľa, je vznik práva požadovať okrem istiny aj zaplatenia úrokov z omeškania, podmienený tým, že poisťovateľ nesplní povinnosť podľa § 11 ods. 6 cit. zákona, teda, že bez zbytočného odkladu nezačne prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti toto prešetrovanie neukončí a neoznámí poškodenému výšku poistného plnenia, alebo mu v uvedenej lehote neposkytne písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie. Vzhľadom na to, že žalovaný v 3. rade si svoju povinnosť splnil, pretože dňa 10. 04. 2019 zaslal žalobcovi Oznámenie o riešení škodovej udalosti, žalobcovi nárok na úrok z omeškania nevznikol.

4. Žalovaný v 3. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných v 1. a 2. rade uviedol, že odvolanie podané žalovanými v 1. a 2. rade považuje za opodstatnené.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných v 1. až 3. rade uviedol, že navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovaným v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Má za to, že napadnutý rozsudok je vecne správny a spravodlivý. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, dôkazy podrobil svojej vyhodnocovacej činnosti a vykonané dôkazy správne posúdil. Odvolania žalovaných v 1. až 3. rade sú nedôvodné. Súd prvej inštancie dal v odôvodnení napadnutého rozsudku jasnú odpoveď na všetky otázky a námietky žalovaných. Jasne, zrozumiteľne, zákonne a presvedčivo svoj rozsudok odôvodnil. Pri svojom rozhodovaní bral do úvahy všetky právne názory odvolacieho súdu vyslovené v uznesení zo dňa 09. 05. 2023 pod sp. zn. 9Co/120/2022-387. Zároveň správne vyhodnotil aj dôkazy, na ktoré poukázal odvolací súd vo svojom uvedenom uznesení.

6. Žalovaný v 3. rade k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného v 3. rade uviedol, že žalobca sa nevyjadril k dôvodom uvedeným v odvolaní žalovaného v 3. rade, iba stručne skonštatoval, že považuje odvolanie za nedôvodné a žiadnym spôsobom nevyvrátil, ani nerozporoval argumenty uvedené žalovaným v 3. rade v odvolaní.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou – žalovanými v 1. a 2. rade a žalovaným v 3. rade, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní,

že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že je potrebné ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

8. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1., 2. a 3. rade zaplatiť žalobcovi 1 554,92 eura spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 24. 10. 2019 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v zaplatenom rozsahu povinnosť plnenia ostatných žalovaných. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 07. 12. 2018 došlo v obci N. k škodovej udalosti, pri ktorej bolo poškodené motorové vozidlo žalobcu zn. BMW X5 s EČ: D., kedy bola poškodená predná kapota, čelné sklo a predné svetlomety. Podľa záznamu o dopravnej nehode, nehodu zavinielo motorové vozidlo zn. MAN s EČ: D., ktorého držiteľom je žalovaný v 2. rade, a ktoré viedol vodič - žalovaný 1. rade. Voči žalovanému v 1. rade si uplatňuje nárok v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, voči žalovanému v 2. rade si uplatňuje nárok v zmysle § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka a voči žalovanému v 3. rade si uplatňuje nárok v zmysle § 795 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa záznamu policajného zboru sa jedná o škodovú udalosť. Účastníkovi škodovej udalosti, žalovanému v 1. rade bola uložená bloková pokuta za priestupok podľa § 22 zák. č. 372/70 Z. z. za porušenie § 51 ods. 2 zák. č. 8/2009 Z. z. Podľa kalkulácie spoločnosti Dunauto DS s. r. o. náklady na opravu po zľave činia 1 865,90 eura s DPH (bez DPH 1 554,92 eura). Žalovaných vyzval na úhradu tejto sumy, avšak bezvýsledne. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie žalobe vyhovel, pričom tento jeho záver je v celom rozsahu predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov uvádzaných v odvolaní, ako aj po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym pre meritórne rozhodnutie podstatným skutkovým zisteniam a nárok i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie v časti istiny dostatočne a logicky odôvodnil. Odvolací súd preto konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku ohľadom istiny a stotožňuje sa s dôvodmi v ňom uvedenými a na odôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie v tejto časti odkazuje. Na zdôraznenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza nasledovné.

11. Žalovanými v 1. až 3. rade bolo podanými odvolaniami namietané v prvom rade to, že žalobca v konaní nepreukázal vecnú a časovú súvislosť medzi osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla žalovaného v 2. rade, ktoré v čase vzniku škody mal riadiť žalovaný v 1. rade, pričom motorové vozidlo v tom čase bolo poistené u žalovaného v 3. rade a vznikom škody ako následkom. Namietali tiež to, že žalobca nepreukázal vznik skutočnej škody, teda nepreukázal opravu auta ani zaplatenie faktúry za jeho opravu a predložil len kalkuláciu, preto sa odvolací súd zaoberal práve posúdením týchto otázok.

12. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie považoval odvolací súd za preukázané, že dňa 07. 12. 2018 došlo v obci N. k škodovej udalosti, pri ktorej bolo poškodené motorové vozidlo žalobcu BMW X5 EČ: D.. Podľa záznamu o preverení oznámenia škodovej udalosti bola hliadkou OO PZ v Hurbanove udelená účastníkovi škodovej udalosti - žalovanému v 1. rade za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 zák. č. 372/1990 Zb. porušením § 51 ods. 2 zák. č. 8/2009 Z. z. uložená bloková pokuta vo výške 10 eur. Zo záznamu o nehode spísaného žalovaným v 1. rade a žalobcom, ako vodičmi motorových vozidiel, činnosťou ktorých došlo k škode na vozidle žalobcu vyplýva, že žalovaný v 1. rade uviedol, že nehodu zaviniel on. Z oznámenia škodovej udalosti poisteným zo dňa 23. 02. 2019 vyplýva, že poistený uviedol, že nárok poškodeného považuje za oprávnený, pričom u poškodeného nejde o spoluvinu. Z dotazníka pre poisteného k škodovej udalosti zo

dňa 02. 04. 2019 vyplýva, že žalovaný v 2. rade v ňom uviedol, že z jeho pohľadu sa jedná o vymyslenú dopravnú nehodu. Poškodenému prišlo vhod, že mal naložený štrk na motorovom vozidle. Na skle videl 3-6 ťobiek. Podľa neho nebolo možné poškodenie takéhoto rozsahu spôsobiť jeho nákladom, nakoľko sa jednalo o kameň malej frakcie. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe zo dňa 28. 01. 2020 už uviedol, že nebolo preukázané, že by z dôvodu nesprávneho zakrytia nákladu, ktoré žalovaný v 1. rade odmieta, spôsobilo odletenie nákladu na vozovku a poškodenie vozidla žalobcu. Z odborného vyjadrenia H. I. J. zo dňa 02. 10. 2020 vyplýva, že z technického hľadiska nie je možné vylúčiť, že poškodenia vznikli pri deklarovanom priebehu udalosti v uvedenom čase. Zo zápisu o poškodení motorového vozidla SLOVEXPERTA zo dňa 11. 12. 2018 vyplýva, že ako diely na výmenu bolo určené predné sklo tón a predná kapota, pravý a ľavý svetlomet boli určené na opravu. Žalovaný v 3. rade predložil súdu kalkuláciu nákladov na opravu rozpočtom, podľa ktorej výška nákladov na opravu je 729,23 eura a podľa kalkulácie nákladov na opravu v nezmluvnom servise 931,50 eura. Vo veci boli vypočítaní aj svedkovia A. B. K., J. L. M., A. N. a C. B., ktorí sa vyjadrovali k vzniku škody, príčinnej súvislosti alebo výške škody. Odvolací súd vychádzal z týchto dôkazov, vykonaných súdom prvej inštancie, pričom následne sa zaoberal ich zhodnotením a posúdením toho, či je záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti podanej žaloby správny.

13. V konaní zhromaždený materiál treba zhodnotiť. Súd pristupuje k hodnoteniu jednotlivých vykonaných dôkazov z hľadiska ich hodnovernosti a pravdivosti. Súd nie je obmedzovaný zákonnými predpismi v tom zmysle, ako ten, či onen dôkaz hodnotiť (zásada voľného hodnotenia dôkazov). Hodnotiacia úvaha súdu však nie je ľubovoľná; súd musí vychádzať zo všetkého, čo v konaní vyšlo najavo. Tieto skutočnosti má súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Súd pritom nie je viazaný žiadnym poradím významu a preukaznej sily jednotlivých dôkazov (R V/1968).

14. Koncept voľného hodnotenia dôkazov neumožňuje inak, len sa pri hodnotení jednotlivých vykonaných dôkazov sústreďovať na „súhru" a obsahovo-logickú nadväznosť línie skutkových zistení a právnych posúdení, ktoré ako celok musia vykazovať vysokú mieru presvedčivosti o subsumpcii zisteného skutkového deja pod hypotézu právnej normy. V tomto zmysle žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.

15. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 OSP). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti tenktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotenú, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 OSP. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97) (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

16. Otázku príčinnej súvislosti riešil vo svojich rozhodnutiach aj NS SR, pričom prax dovolacieho súdu je vo výklade príčinnej súvislosti dlhodobo jednotná. Zhodne ustálila, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká. Príčinou škody môže byť len skutočnosť, bez ktorej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, no musí ísť o príčinu podstatnú.

17. V právnej teórii sa príčinnou súvislosťou označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide aj vtedy, ak je medzi porušením právnej povinnosti a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach.

18. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Prítom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo/126/2009).

19. Najvyšší súd v uznesení z 31. januára 2012 sp. zn. 6MCdo/11/2010 uviedol, že „príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody (kumulatívna kauzalita), stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Treba tiež rozlíšiť, či v konkrétnom prípade viac skutočností v jednom okamihu spolupôsobilo na vzniku toho istého škodlivého následku (konkurenčná kauzalita) alebo či jedna skutočnosť vylučuje druhú, prípadne či novou skutočnosťou došlo k prerušeniu pôvodného dejového sledu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Princípy európskeho deliktneho práva (Principles of European Tort Law - PETL), ktoré (ako dielo popredných predstaviteľov európskej civilistiky z prostredia akademickej obce i právnej praxe) právnicki vymedzujú príčinnú súvislosť ako predpoklad zodpovednosti za škodu (porovnaj D., JG. et al., *Prokazování příčinné souvislosti multikauzálních škod*, Univerzita Karlova v Prahe 2010, str. 89). Podľa týchto princípov (čl. 3:104, bod 1), ak určitá skutočnosť viedla neodvratne k spôsobeniu škody, následná skutočnosť, ktorá by sama spôsobila tú istú škodu, nemôže byť braná do úvahy (nemožno na ňu brať zreteľ).“

20. Dovolací súd k otázke, medzi ktorými skutočnosťami je potrebné príčinnú súvislosť zisťovať uvádza: „Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/32/2007, R 28/2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/219/2007, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/301/2009).

21. Vychádzajúc z dokazovania, vykonaného súdom prvej inštancie odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že z v konaní predložených dokladov (bod 14. rozsudku) vyplýva príčinná súvislosť medzi nezabezpečeným nákladom na motorovom vozidle žalovaného v 2. rade, ktoré riadil žalovaný v 1. rade a vznikom škody na motorovom vozidle žalobcu. V konaní bolo preukázané, že motorové vozidlo žalobcu jazdilo za motorovým vozidlom žalovaného v 2. rade, pričom po zistení, že

z neho padajú malé kamienky motorové vozidlo žalovaného v 2. rade predbehol a signalizoval mu, aby zastavil. Z tohto dôvodu aj privolal policajnú hliadku, ktorá žalovanému v 1. rade ako vodičovi motorového vozidla uložila pokutu za priestupok, za porušenie ustanovení o tom, ako má byť náklad na motorovom vozidle zabezpečený (§ 51 ods. 2 zák. č. 8/2009 Z. z.). To, že žalovaný v 1. rade najskôr to, že spôsobil škodu na motorovom vozidle žalobcu uznával, vyplýva zo záznamu o nehode, kde žalovaný v 1. rade uviedol, že nehodu zavinil on, ako aj z oznámenia o škodovej udalosti z 23. 02. 2019. Až neskôr, v priebehu konania svoj postoj zmenil a už uvádzal, že škodu nezavinil. Čo sa týka dotazníka pre poisteného, tento vyplňal žalovaný v 2. rade, ktorý pri škodovej udalosti nebol a aj keď sa najskôr vyjadril, že sa nedokáže relevantne vyjadriť k jednotlivým skutkovým okolnostiam tejto škodovej udalosti, v dotazníku a v priebehu konania už svoj postoj zmenil a nárok žalobcu popieral. V konaní boli vypočutí aj svedkovia, pričom svedok A. N., ktorý vykonal obhliadku na predmetnom motorovom vozidle, uviedol, že keď uviedol rozsah poškodenia motorového vozidla, mal za to, že sa to mohlo stať pri tejto konkrétnej škodovej udalosti, preto to dal do zápisu. Výpovede svedkov A. B. K. a J. L. M. sa líšili, avšak z pohľadu preukazovania príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného v 1. rade a škodou žalobcu ich odvolací súd nepovažoval za rozhodujúce, preto sa odvolací súd ani viac nezaobrá rozporom v ich výpovediach. Títo svedkovia opísali stav v čase, keď motorové vozidlá stáli, pričom k vzniku škody malo dôjsť počas jazdy motorového vozidiel, čo je potrebné rozlišovať. Z tohto pohľadu je rozdiel v ich výpovediach v tom, či v čase, keď motorové vozidlo stálo, kamienky z neho padali alebo nie, nepodstatný, avšak z toho, že žalovanému v 1. rade uložili pokutu za priestupok, odvolací súd považoval za preukázané, že zabezpečenie nákladu žalovaným v 1. rade považovali za nesprávne a nedostatočné, čím došlo k porušeniu právnej povinnosti žalovaným v 1. rade. Podľa názoru odvolacieho súdu z pôvodných vyjadrení samotného žalovaného v 1. rade (záznam o nehode, oznámenie o škodovej udalosti), z rozhodnutia o udelení pokuty za priestupok žalovanému v 1. rade, zo zápisu o poškodení vozidla SLOVEXPERTA, kde ich pracovník uznal poškodenie vozidla – predné sklo a predná kapota (výmena) a pravý a ľavý svetlomet (oprava) v súvislosti s poistnou udalosťou a aj záverom odborného vyjadrenia H. I. J. bolo v konaní preukázané, že škoda na motorovom vozidle žalobcu je podľa obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu žalovaného v 1. rade a škoda na motorovom vozidle žalobcu by bez porušenia povinnosti žalovaného v 1. rade riadne si zabezpečiť náklad nenastala. K tomuto záveru, rovnako ako súd prvej inštancie dospel odvolací súd aj na základe výpovede svedkyne B., ktorá potvrdila, že motorové vozidlo pred škodovou udalosťou nebolo poškodené, pričom opak v konaní preukázaný žalovanými nebol. Odvolací súd k tomu ešte dodáva, že spochybňovanie jej výpovede len na základe rodinného vzťahu (ide o bývalú manželku žalobcu) bez toho, aby vierohodnosť jej výpovede spochybňovali aj iné, objektívne zadokumentované skutočnosti a dôkazy, by v prípadoch, kedy jediným dostupným dôkazom je práve iba výpoveď účastníkov konania či svedkov majúcich medzi sebou takýto vzťah, viedlo k nemožnosti uniesť dôkazné bremeno žalobcom a zároveň by viedlo k vytvoreniu neakceptovateľnej „prezumpcie nepravdivosti“ svedeckých výpovedí či tvrdení účastníkov konania. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného v 1. rade a škodou na motorovom vozidle žalobcu bola preukázaná, zaoberal sa aj tým, či výška žalobcom uplatňovaného nároku bola v konaní preukázaná.

22. Náhrada skutočnej škody v peniazoch predstavuje majetkové hodnoty, ktoré je potrebné vynaložiť na uvedenie veci do pôvodného stavu. Výška škody nemusí byť určená len vyúčtovaním nákladov na jej opravu. Východiskom je porovnanie hodnoty, ktorú mala vec v čase poškodenia so stavom po poškodení, s prihliadnutím k rozsahu, v akom bola poškodená porušením právnej povinnosti škodcu. Zásadne do úvahy prichádzajú dva spôsoby určenia výšky náhrady škody. Prvým je porovnanie obvyklej ceny veci pred poškodením s jej obvyklou cenou po poškodení, druhým náhrada nákladov potrebných na uvedenie veci do predošlého stavu, t. j. stavu pred poškodením. Obvyklá cena je cena, za ktorú je možné v danom mieste a čase zabezpečiť náhradnú vec rovnakej kvality. V podstate ide o trhovú cenu, ovplyvnenú ponukou a dopytom, takže zahŕňa aj hľadisko predajnosti veci.

23. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít vyplýva, že výška náhrady škody za poškodenú vec nie je závislá na tom, či si poškodený nechal vec opraviť, či si ju opravil sám alebo či ostala neopravená. Rozsah náhrady škody nie je závislý od toho, ako poškodený s vecou následne naložil, pretože tieto okolnosti nesúvisia s príčinou vzniku škody. V zmysle ustálenej judikatúry vzniká škoda už momentom poškodenia motorového vozidla a nie až momentom vynaloženia nákladov na opravu. Výška škody tak nemusí byť preukázaná len vyúčtovaním jej opravy. Je možné vychádzať z ceny

veci, ktorú mala v dobe poškodenia a z rozsahu v akom bola poškodená zásahom škodcu (rozsudok Najvyššieho súd SR zo dňa 24. 03. 2010 sp. zn. 5Cdo/89/2008).

24. Čo sa týka škody na motorovom vozidle žalobcu, žalobca v konaní predložil kalkuláciu nákladov na opravu vypracovanú autorizovaným servisom Donauto DS s. r. o., z ktorej vyplýva, že náklady na opravu bez DPH sú 1 554,92 eura a náklady na opravu vrátane DPH sú 1 865,90 eura. Zo zápisu o poškodení motorového vozidla SLOVEXPERTA zo dňa 11. 12. 2018 vyplýva, že ako diely na výmenu bolo určené predné sklo tón a predná kapota, pravý a ľavý svetlomet boli určené na opravu. Zároveň bola v zápise uvedená poznámka, že odhľadované sú vysoké náklady na opravu. Pred zahájením opravy je nutné kontaktovať poisťovňu a dohodnúť ďalší postup a spôsob likvidácie škody. V priebehu konania, po namietaní výšky škody žalovanými, žalobca predložil odborné vyjadrenie H. I. J. zo dňa 02. 10. 2020, z ktorého vyplýva, že výška skutočnej škody v zmysle vyhlášky č. 482/2004 Z. z. na vozidle BMW X5 xDrive 35d EČ C., výrobné číslo vozidla WBAFF01060L200397 predstavuje ku dňu 07. 12. 2018 čiastku vrátane 20% DPH 1 923 eur, pričom táto suma predstavuje sumu nákladov na opravu poškodenia vozidla, keďže všeobecná hodnota vozidla pred poškodením a po oprave poškodenia bola rovnaká. Z uvedených dokladov považoval odvolací súd výšku škody požadovanú žalobcom v sume 1 554,92 eura (bez DPH) ako nákladov potrebných na odstránenie následkov poistnej udalosti za dostatočne preukázanú, keďže ich výška vyplývajúca z odborného vyjadrenia H. J. bola určená ešte vo vyššej sume, pričom žalovaní tieto dôkazy relevantným spôsobom v konaní nespochybnili. Odvolací súd kalkuláciu nákladov na opravu rozpočtom a nákladu na opravu v nezmluvnom servise, predloženú žalovaným v 3. rade nepovažoval za taký dôkaz, ktorý by vyvrátil žalobcom preukázanú výšku škody v sume 1 554,92 eura (najnižšia suma, ktorá bola žalobcovi vyčíslená ako náklady na opravu). Táto kalkulácia je vyhotovená len samotným žalovaným v 3. rade, nie nestrannou osobou, preto odvolací súd považoval za potrebné vychádzať z dokladov predložených žalobcom, ktoré vypracovali nestranné osoby, a ktoré neboli relevantným spôsobom žalovanými v konaní spochybnené. Zo strany žalovaných neboli predložené dôkazy, ktoré by preukázali neprímeranosť ceny opravy, ktoré predložil žalobca, pričom od žalobcu nemožno spravodlivo požadovať, aby pred vykonaním opravy vyhľadával najlacnejší servis alebo si dal motorové vozidlo opraviť v nezmluvnom servise. Zároveň je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že žalovaný v 3. rade neplnil žalobcovi ani čiastočne a rozlišovanie medzi autorizovanými a neautorizovanými servismi nemá byť dôvodom na odmietnutie poistného plnenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v konaní preukázal výšku škody ako nákladov potrebných na odstránenie následkov poistnej udalosti, pričom majetková ujma vznikla poškodenému už poškodením motorového vozidla a pre posúdenie veci nie je rozhodujúce, či si dal motorové vozidlo už opraviť a zaplatil faktúru, ale rozhodujúcim je, že žalovaná suma zodpovedá nákladom na opravu, a teda je dôvodná.

25. Na záver odvolací súd ešte dodáva, že námietku týkajúcu sa porušenia práva žalovaných na spravodlivý proces a námietku týkajúcu sa náležitého neodôvodnenia, čo do základu nároku (istiny), nepovažoval za dôvodnú. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožnil, na potvrdenie správnosti sa vyjadril k odvolacím námietkam žalovaných, pričom dospel k záveru, že z pohľadu logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia, čo do základu nároku (istiny), vytknúť závažné nedostatky. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dospel k správneému záveru, že žalobe je potrebné vyhovieť, keď v konaní boli preukázané základné predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, žalovaného v 2. rade v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka a tiež povinnosť žalovaného v 3. rade plniť v zmysle ustanovenia § 795 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR, do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Rozsudok nie je možné posúdiť ani ako arbitrárny. Odvolací súd zvyrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (pozri napr. III. ÚS 209/04). Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP,“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa

povahy rozhodnutia. Otázkou, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higinis c. Francúzsko z 19. februára 1998). Uvedené kritéria pre dostatočné odôvodnenie napadnutý rozsudok, čo do základu nároku, splnil.

26. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol aj nárok na úrok z omeškania, ktorého priznanie (základ nároku, nie jeho výšku) namietal žalovaný v 3. rade. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj úrok z omeškania 5% ročne zo sumy 1 554,92 eura od 24. 10. 2019 do zaplatenia, pričom v tejto časti svoje rozhodnutie neodôvodnil. Keďže zrušenie veci odvolacím súdom neprichádzalo do úvahy (§ 390 písm. a) CSP), odvolací súd preskúmal správnosť tohto výroku z dôvodov uvedených žalovaným v 3. rade a dospel k záveru, že aj v tomto výroku je rozhodnutie správne, preto dôvody rozhodnutia v tejto časti doplnil. Žalobca už v žalobe uvádzal, že sa domáha aj úroku z omeškania, pričom uviedol, že žalovaní boli vyzvaní na zaplatenie listami zo dňa 18. 10. 2019, no bezvýsledne. Posledný z troch žalovaných prezval list 23. 10. 2019, preto si žalobca uplatnil úrok z omeškania od 24. 10. 2019. Pokiaľ žalovaný v 3. rade v odvolaní namietal, že skutočnosť, že žalovaný v 3. rade výzvu žalobcu zo dňa 18. 10. 2019 prevzal dňa 23. 10. 2019, žalobca žiadnym dôkazom nepreukázal, k tomu odvolací súd uvádza, že toto skutkové tvrdenie žalovaný v 3. rade použil až v odvolaní, preto ide podľa § 366 CSP o neprípustnú novotu, preto na túto odvoláciu námietku neprihliadal, pričom ešte dodáva, že doručenie výzvy žalobcu žalovaným najneskôr 23. 10. 2019 žiaden zo žalovaných v priebehu konania nenamietal, teda nešlo o sporné skutkové tvrdenie. Pokiaľ žalovaný v 3. rade k úroku z omeškania uvádzal, že podľa ust. § 11 ods. 6, 7, 8 zák. č. 381/2001 Z. z. je nárok na úrok z omeškania u poisťovateľa viazaný na nesplnenie jeho povinnosti uloženej mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti na základe oznámenia poškodeného, táto jeho námietka bola vznesená už v konaní na súde prvej inštancie, preto sa ňou odvolací súd musel zaoberať.

27. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/212/2017 uviedol, že pre zákon č. 381/2001 Z. z. ako pre špeciálny právny predpis upravujúci určitú oblasť poistenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku platí, že jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Túto prirodzenú právnu zákonitosť zaviedol zákonodarca v ustanovení § 1 ods. 2. Pravidlo, aby zákon stanovil inak, nemožno chápať doslovne požiadavkou, aby bol Občiansky zákonník aplikovaný na všetky prípady, kedy zákon č. 381/2001 Z. z. výslovne jeho aplikáciu nespochybuje. Znamená to, že v prípadoch, keď zákon č. 381/2001 Z. z. určuje rozsah práv a povinností odlišne od Občianskeho zákonníka, je namieste vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, avšak tam, kde zákon neustanovuje žiadnu odlišnosť od Občianskeho zákonníka, nie je dôvod neaplikovať Občiansky zákonník. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zák. č. 381/2001 Z. z. a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zák. č. 381/2001 Z. z. Z právnej úpravy možno vyvodíť, že umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nesplní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti, a tiež keď poškodenému zašle oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť poistné plnenie, t.j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Poskytnutie dôkladného vysvetlenia poškodeným osobám v ustanovenej lehote chráni rovnako aj poisťovateľa pred uložením sankcie - úroku z omeškania.

28. Vo veci sp. zn. 3Cdo/145/2017 najvyšší súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade si žalovaná splnila povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zák. č. 381/2001 Z. z. tým, že listom poskytla žalobcovi písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od nej nárokoval ... Správnosť záveru poisťovateľa v samotnom vysvetlení, z akého dôvodu odmietol poskytnúť plnenie je pritom irelevantný, nakoľko v zmysle citovaného uznesenia je poisťovateľ povinný len poskytnúť písomné vysvetlenie a toto doručiť poškodenému, čo v prejednávacom prípade žalovaná ako poisťovateľ v lehote troch mesiacov aj splnila. To, že žalovaná neodôvodnila odmietnutie poistného plnenia podľa predstáv žalobcu, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zák. č. 381/2001

Z. z. do omeškania ... Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z. Na základe uvedeného dovolací súd v tejto veci dospel k záveru, že žalovaný si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 ZoPZP splnil, nebol preto povinný uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostal s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradil v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 ZoPZP.

29. Ústavný súd SR v Náleze zo 14. 10. 2021 sp. zn. III. ÚS 309/2020 uviedol, že hoci vzťah poškodeného a poisťovateľa je vzťahom osobitným (a teda nie bežným vzťahom veriteľ - dlžník), čo sa prejavuje v osobitných konštrukciách § 11 ods. 6 - 8 zákona o PZP, ktoré modifikujú osobitnou úpravou následky § 563 OZ, predmetné ustanovenia nemôžu viesť k takému výkladu, ktorým by viedol k nepriznaniu úrokov z omeškania z dôvodnej, mimosúdne osobitne kvalifikovaným spôsobom uplatňovanej istiny. Výklad poskytnutý zo strany NS SR v podstate vylučuje poskytnutie poistného plnenia, ktoré by zahŕňalo aj úroky z omeškania z náhrady škody, čím sa dostáva do ostrého konfliktu s racionálnym účelom právnej úpravy, ktorá má (v rámci zákona o PZP) za cieľ zlepšenie postavenia poškodeného, keďže v zmysle predmetného právneho predpisu bol zákonodarcom vykreovaný osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poisťiteľovi. Rovnako aj v súlade so smernicou EP a Rady č. 2009/103/ES sa vyžaduje, aby členské štáty zaviedli povinnosť poisťovne (alebo jej likvidačného zástupcu) do troch mesiacov reagovať na žiadosť poškodeného o náhradu škody, ktorá má byť podporená primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo inými rovnocennými správnymi sankciami, pričom smernica zároveň výslovne vyžaduje, aby sa zabezpečilo, že poškodenej osobe budú vyplatené aj úroky. K identickému právnenému záveru dospel Ústavný súd SR aj v náleze sp. zn. III. ÚS 214/2020-29 zo dňa 14. 10. 2021.

30. Vychádzajúc z tejto rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, dospel odvolací súd k záveru, že keďže žalovaný v 3. rade neposkytol žalobcovi poistné plnenie, na základe žalobcom riadne uplatnenej a ním preukázanej škody (čo do rozsahu a výšky), a to v lehote podľa § 11 ods. 6, 7 ZoPZP, je povinný zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške, teda vo výške 5% ročne, uplynutím 15 dní po skončení šetrenia poistnej udalosti. Oznámenie o riešení škodovej udalosti bolo žalovaným v 3. rade vypracované dňa 10. 04. 2019, žalobca požadoval úrok z omeškania až od 24. 10. 2019, teda od neskoršieho dátumu, pričom je zrejmé, že v tom čase už uplynula aj 15 dňová lehota, preto odvolací súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 24. 10. 2019 tak, ako si uplatňoval a odvolací dôvod žalovaného v 3. rade v tejto časti nepovažoval za dôvodný.

31. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP, a vzhľadom k tomu, že žalobca mal v odvolacom konaní úspech, odvolací súd mu voči žalovaným v 1. 2. a 3. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).